

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 176

[S.I.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Tractatus I de die lucis = Tractatus II

[urn:nbn:de:bsz:31-1603](#)

In afriſ. ſeparant ſe' ab orbe terrarū. qui
non tolerant p pace xpī quos infamant
& tolerant p pasto donati quos dānāt;
Explicit traſt. i. ſcī auḡ dedie lucis. id est.
dominica qdē prima feria ſcī paschae.
delſtione eptae principi piū ioh̄iſ apti &
euangeliftas ad paſthos. ab eo ubi ait.
qd̄ erat ab initio uſq; ad id qd̄ ait. exce
cauer̄ oculos eius; Incipit traſtatus
ſcd̄ ſ eiusdē. ſcd̄ feriae paschae excepta
ſupradicti apti & euiglae ab eo qd̄ ſcribitur
Scribo uob̄. qui aremittunt uob̄ p & ca p p
nomēi; Uſq; ad id qd̄ ait. & mundus tran
ſit & concupiſcentia eius. & c & lera;
Om̄a quae leguntur deſcribitur iſ ſcī. ad in
ſtructiōne & ſalutē nr̄m intante oportet
audire. maxime tamen memoriae com
mendandasunt. quae aduersū hereticos
ualent plurimū. quorū insidijs infirmi
ores quosq; & negligenteres circū ueni
re non cessaunt. mementote dn̄m nr̄m &
ſaluatorē ih̄m xp̄m & moſtuū eē p nobis

; iii.

& resurrexisse. mostuū scilicet p̄p̄dilecta
 nr̄ & resurrexisse p̄pt iustificationē nr̄m.
 sic modo audistis quia discipulorū duorū
 quos inuenit in uia tenebant oculine eū
 agnoscere. & inuenit eos desperantes
 de redēptione quae era. in xp̄o. & existi
 mōrē iam illū passū & mostuū fuisse sic
 hominē. nec tāquā filiuī putasse semp
 uiuere. & in carne ita mostuū ut n̄ reu
 uesceret. sed tāquā unius exp̄ph̄ & s. sic uer
 baeorū paulo ante qui intentieratis au
 distis. Tunc aperuit illis scribūras. inci
 piens a moysi p̄ om̄ p̄ ph̄blai. ostendens
 ei om̄a quae passus erat pdicta fuisse. ne
 illimagis mouerent si resur rexissē dñs.
 & magis ei n̄ crederent. si de illo ista ante
 dicta n̄ fuissent; Firmitas enī fidei in eo
 ē. quia om̄a quae euenerūt in xp̄o pdicta
 sunt. discipuli ergo non eū agnouerūt nisi
 in fractione panis. & uero quinonsibi in
 diciū manducat & bibit. in fractione pa
 nis xp̄m cognoscit. post ea & illi undēcim

putabant se spm uidere. pbuit se palpant
dū quise pbuit crucifigendū; Crucifi-
gēndū inimicis. palpandū amicis. me-
dicis tamen omnī. & illorū impiatatis
& istorū incredulitatis; Nam quae au-
distis. cūa Quis ap̄tr̄ legeretur quot milia
crediderint. ex interfectorib; xp̄i. si cre-
dider̄ post ea qui occiderant. non erant
credituri qui paululū dubitabant. & ipsi
tam qđ maxime deb̄is animadueſtere.
& memoriae urāe mandare. quia contra
insidiosos errores. dī uolunt ponere fir-
mamenta inscribūris. contra quos nul-
lus aud̄ loqui. qui quomodo se uult ui-
dere xp̄i anū cū se palpandū pbuit. & non
illius sufficit nisi describūris commendare.
cor credentiū; Prospiciebat enī nos fu-
turās. In quo quod palpem̄ nos non habe-
mus. & qđ legamus habemus. si enī p̄ ea
illi credider̄ qui tenuer̄ & palpauer̄;
Nos qđ faciem̄. iam xp̄s ascendit in caelū
non ē uenturus nos in fine ut iudicet;

deuiuis & mostuis; Unde creditur isum
 nisi unde & ipsos palpantes uoluit con
 firmare. aperuit enim illis scribturas &
 ostendit eis. quia oportebat pati xp̄m.
 & impleri om̄a quae de illo scribitas sunt
 In lege moysi & pph&is & psalmis; Om
 nem uerē textū scribturarū circūplex
 us ē. quicquid illorū scribturarū ē xp̄m
 sonat. sed si auris inueniat. & aperuit eis
 sensū ut intellegarent scribturas; Unde
 & nob̄ orandū ē ut ipse sensū nr̄m ape
 riatur. quid aut̄ ostendit dñs desē scribtū
 In lege moysi & pph&is & psalmis: quid
 ostendit ipse dicat. breuit̄ hoc euange
 lista posuit. ut nos nossem̄. quid intan
 ta latitudine scribturarū credere & in
 tellegere debeamus. cest̄ multæ sunt
 paginæ. & multi libri. hochabent om̄s
 qđ dix dñs breuit̄ discipulissuis; Quid ē.
 hoc. quia oportebat xp̄m pati & resur
 gere die testia. habet iam desponso. qđ
 oportebat xp̄m pati & resurgere. cōndatus

nobis sponsus. desponsa videamus quid dic.
& tu cū cognoveris sponsū & sponsam. n
sine causa adnuptias uenias; Celebra
tio enī nuptiarū. omīs celebratio & cōtra
nuptiae celebrant̄. dicitur usē uxore fili
us regis. & ipse filius regis rex. & qui fre
quentant̄. ipsi sunt sponsa. non quo mo
do innuptus carnalib;. ali si frequentan
adnuptias. & alia nubit. insecta qui fre
quentant̄. si bene frequentant̄ sponsā fa
ciunt; Omīs enī & ta sponsa xpī ē. cuius
principiū & primitiae caro xpī ē. ubi
iunctaē sponsa sponso in carne. merito
ut ipsā carnē cū commendar& panē
fregit. & merito infractione panis apti
sunt oculi eorū discipulorū & agnouer
eū. quid ergo dix dñs scribtū ēē de se in
lege & pph&is & psalmis. quia oportebat
pati xp̄m. si non adder& & resurgere.
& illi plangerent̄ quorū oculi tene
bantur. sed & resurgere p̄dicitū ē. & ut
quid hoc? quare hoc? oportebat xp̄m

pati & resurgere. p̄t̄ illū psalmū quem
 uob̄ maxime commendauit. quarta sabba
 ti statione prima nouissimē ebdomadis.
 quare oportebat xp̄m pati & resurgere.
 p̄pt̄ ea memorabunt̄ & conuentū ad
 dn̄m uniuersi finē terrar̄. & adorabunt̄
 inconspectuei uniuersae patriae gentiū;
 Nam ut noueritis quia oportebat pati xp̄m
 & resurgere. & hic quid addidit. ut post
 cōmendationē sponsi cōmendar̄ & spon
 sā. & l̄p̄dicari inquit in nomine ei penitentia
 & remissione p̄ccatorū p̄ om̄s gentes. in
 cipiens ab h̄rtm. audistis fr̄s. tens̄; ne
 mo ergo dubit̄ & dēcta quia p̄ om̄s gentes
 ē. nemo dubit̄ & quia ab h̄rtm cepit. & om̄s
 gentes impleuit; Cognoscimus agrū ubi
 uris plantata ē; cū aū creuerit non ag
 noscimus quia totū occupabit. unde ce
 pit: ab h̄rtm; q̄ puenit: ad om̄s gentes;
 Pauce remanser̄ om̄s tenebit. & interea
 cū om̄s tens̄. aliqua sarmenta inutilia
 uisa sunt. agricultor̄ p̄cidenda & f̄cer̄

hereser & scismata. non uos inducant p̄cisa
ut p̄cidamini; Ostamini magis quae p̄ci
sa sunt. ut rursus inferant̄. manifestū ē
xp̄m passū resurrexisse ascendisse in cae-
lū; Manifesta ē & c̄ta. quia p̄dicatur in
nomine ei penitentia & remissio p̄ca-
torū p̄ om̄s gentes; Unde cepit: Incipi-
ens ab h̄r̄m. audit stultus uanus. & quid
amplius dicitur usū quā c̄d̄us. quia tam
magnū montē non uidet. qui contra lū-
cernā incandē labro posittā oculos clau-
dit; Cū eis dicim̄. si xp̄i am̄ catholici estis
cōmunicate illi & c̄tæ. unde euangeliū
toto orbe diffundit̄. illi h̄r̄m cōmuni-
cate. quando eis dicim̄. respondent nobis.
non cōmunicamus illi ciuitati ubi occi-
sus ē rex nr̄. ubi occisus ē dn̄s nr̄. quasi
odēr̄ ciuitatē ubi occisus ē dn̄s nr̄; Occi-
der̄ iud̄i quē int̄ra inuenīt̄. exsufflant̄
isti quis ed̄ in caelo. quisunt peiores.
qui contemser̄ quia hominē putabant̄.
an̄ quis sacramenta eius exsufflant̄

quē iam dñm confitentur. sed oderūt deliciis
 ciuitatē in qua occisus ē dñs ipso rū. pri
 homines & misericordes. multū dolent
 occisū eō xp̄m. & occidunt in hominibus
 xp̄m. at ille dilex̄ illā ciuitatē. & miseris
 ē eius. Inde dix̄ incipere p̄dicationē suā
 incipiens ab h̄rlm; Ille ibi principiū f&c
 p̄dicationis nominis sui. & tu ex horres
 communionē illius ciuitatis; Nonē
 mirū si p̄cīsus odisti radicē. quid ipse ait
 discipulis suis. estote sedentes in ciuita
 te. quia ego mitto p̄missionē mēā in uos.
 & cōquā ciuitatē oderūt. fortes amarent
 si iudei inter f&atores xp̄i in illa habi
 tarent; Manifestū ē enī om̄s interfato
 res xp̄i. id est iudeos expulso rē de illa
 ciuitate. quae habebat se uientes in
 xp̄m. hab& adorantes xp̄m. p̄pt̄ ea illā
 isti oderūt. quia xp̄ini in illa sunt ubi uo
 luit sedere discipulos suos. & ibi illis mit
 tere sp̄m sc̄m ubi inchoata ē & cōta. nisi
 ubi uenit d&caelos sp̄s sc̄s. & implerit uno loco

sedentes. c. xx. Duo denarius ille numerus d&cupatus erat. sedebant. c. xx. homines. & uenit sp̄ss̄c̄ & impleuit totū locū. & factus ē sonus q̄si ferr&ur flatus uehemens. & linguae diuisae sunt uelut ignis. audistis altus ap̄tr̄m hodie l&t̄a ē ipsal&tio. ceper̄ linguis loqui quomodo sp̄s dabat eis p̄nuntiare. & om̄s quicde ran illuc dediuersis gentib;. uenienter iudei agnoscebant quisq; linguā suā & mirabant̄ illos idiotas & imperitos subiactos dicisse. non unā aut duas linguas. sed omnī omnino gentiū; Ubiergo iam om̄s linguae sonabant. om̄s linguaegenter crediturae ostendebantur. isti aut̄ qui multū amant xp̄m. si honorant xp̄m ut dicant illū adduas linguas remansisse. latinā & punicā. id est afrā. solas duas linguas tenet xp̄s. iste enim duae linguae solae sunt in pasto donati plus non habent. euigilem̄ fr̄s. uideam̄ potius donū sp̄s sc̄i dī & credamus antechristis deillo. & ui

demus impls/a quae ante dicas sunt
 In psalmo. non loquela e neq; sermones.
 quorū non audiant̄ uoces eorū. & nefos te
 & ipsae linguae uener̄ ad unū locū. & n̄
 potius donū xp̄i uenit ad om̄s linguas.
 audi quid sequitur. In nomine terrā ex
 iuit sonus eorū. & in fines orbis terrae uer
 ba eorū. Quare hoc. quia in sole posuit
 tabernaculū suū. id ī manifesto. taberna
 culū ei. caro ei. tabernaculū ei. sc̄ctā ei
 in sole posita ē. non ē in nomine. sed in die.
 sed quare illi n̄ agnoscunt. redite ad l&c̄tū.
 ad qđ heri finis factus ē. & uidēte quare
 non agnoscunt. qui odit fr̄m suū. Intene
 bris ē & nescit quo eat. qm̄ tenebrae
 ex c&auer̄ oculo ei. nos ergo sequentia.
 uideamus. & non simus intenebris. unde
 non erimus intenebris si am̄ fr̄s. un
 de phatur si am̄ mus fraternitatē. quia
 n̄ concindim̄ unitatē. qui atenam̄ uni
 tate; Scribo uob̄ filioli. qui aremit tun
 tur uob̄ p̄ccata p̄ nomenei; Ideo filioli.

qui a remissis p&ccatis nascimini. sed p cuius
nom̄ remittunt p&ccata; Numquid au
gustini. ergo n&p nom̄ donati uiderit.
Quis augustinus. aut quis donatus. n&p
nom̄ pauli. n&p nom̄ p&r. nā diuidentib;
sibi & ctm. & pastores facere de unitate conan
tib; pasturiens paruulos mat̄ caritas. In
aplo exponit uiscerasua. conscindit quo
dam modo uerbis uberasua; Plorat filios
quos uid& efferrri. reuocat ad unum nom̄
eos qui multa nomina sibi facere uoleban.
reppellit ab amore suo ut xp̄sam&lur & dīc.
num quid& paulus puob crucifixus ē. aut
In nomine pauli baptizati estis. quid dīc.
nolo me istis. ut m&cū sitis. m&cū estote.
om̄s illius sumus qui p nob̄ mortuus ē qui
p nob̄ crucifixus ē. unde & hic. dimittun
tur uobis p&ccata p̄p nom̄ eius non p̄p no
men hominis alicuius; Scribo uobis pa
tres quare primofili. qui a remittuntur uob
p&ccata p̄p nom̄ ei. & regeneramini inno
uam uitā. ideo filii; Patres quare? quia

cognouisti eū qui à principio ē. principiū
 ad paternitatem p̄tinet. nouus xp̄s incarnatus.
 sed antiquus indiuitate. quā antiquus
 putamus. qđ annorū putamus. nemaior
 quā mat̄ sua. maior plane quā mat̄; Om̄a
 enī p̄ ipsū faltasunt. si om̄a. & ipsā mat̄
 antiquus fē de qua nascetur nouus. pu-
 tam̄ ne ante mat̄ solā & ante auct̄ matris
 antiquus aius matris ipsius abrahā. & dñs. fā.
 & ante abrahā ego sū. & ante abrahā dicim̄
 celū & terrā. ante quā eī homo faltas. ante
 ista fuit dñs. immo ē. optime enī; N̄ aut ante
 abrahā ego fui. s. ante abrahā ego sū; Qđ
 enī dicitur quia fui non ē & qđ dñs quia erit.
 non dū ē. ille non nouit nisi ē scđ qđ dñs
 est ē nouit. fuiss̄ & futurū ē n̄ nouit;
 Dies ē ibi unus. sed semper nus. non ponunt
 illū diē in medio. hester nus. & crastinus.
 hester no enī die finito. Incipiens hodie
 nus. uenturo crastino. finitur ille. unus dies
 ibi ē sine tenebris. sine nocte. sine spaciis. si
 ne mensurā. sine horis. qđ uis illū diē. si uis.

dies est. si uis annus ē. si uis anni sunt. dictū
ē em̄ de ipsodie. & annitū non deficiunt.
quomodo aut̄ dictū ē dies quando dictū ē
dñō. ego hodie genuit̄; Ab & eum opa
genitus ex aeternitate. genitus in aet
ernitate genitus. nullo initio. nullotermino.
nullo spatio latitudinis. quia ē. qđ ē. quia
ipse ē qui ē. & nom̄ suū dix̄ moys. dices
eis. qui ē misit me aduos; Quid ergo ante
abrahā. quid ante noe. quid ante adā. au
discribitur. anteluciferū genuit̄; Postre
mo ante caelū & terrā. quare. qui loī p̄ ip
sū factū ē. & sine ipso factū ē nihil. ideo pa
tres agnoscite. patres em̄ fiunt agnoscen
do qđ ē; Scribouob iuuenes. filii sunt. pa
tres sunt. iuueness. filii quia nascuntur.
patres qui a principiū agnoscunt; Iuuenes
quare. quia incistis malignū; In filiis nati
uitas. In patriis antiquitas. In iuuenib;
fostitudo. si malignus a iuuenib; uincit.
pugnat nobiscū. pugnat sed non expug
nat. quare. quia noſ ſum̄ foſtes. an quia

ille fōstis ē in nobis. qui inter manus p sequen
 tiū infirmus inuentus ē. ille nos fōstes f&c.
 quip sequentib; non restitit. crucifixus
 est enī ex infirmitate. sed uiuit in iustitudi;
 Scribo uob pueri. unde pueri qui ac cognouis
 tis patrē. scribo uob patres; Commendat
 hoc & rep&lit. qui ac cognouisti eū qui a prin
 cipio ē; Memento patres ē. si obliuisci
 mini eū qui a principio ē p didisti pat
 ritatē; Scribo uob iuuenes. & iā atq; & iā
 considerate. quia iuuenes estis. pugnate
 ut uincatis uincite ut coronemini. humi
 lese stote ne in pugna cadatis; Scribo uob
 iuuenes qm̄ fōstes estis. & uerbū dī in uobis
 man&l. & uicisti malignū; ha& om̄a fr̄s
 qui ac cognouimus id qd̄ a principio ē. quia
 fōstessumus qui ac cognouim̄ patrē. om̄a
 ista quasi cognitionē cōmendant. cari
 tate n̄ cōmendant. sic cognouimus. anem̄.
 n. uincitio. sine caritate n̄ facit saluos.
 scientia inflat. caritas aedificat. sicon
 fiteri uultis & non amare incipitis demorib;

similes es; Confitebantur demones filium
dei & dicebant. quid nob& tibi. & repelle
bant. confitemini & repl& timini. illi en
timebant. deinceps iniquitatibus suis. uos amate
dimissore iniquitatum uirarum. sed qm o po
terimus amare dñm. si amamus mundum
qui separat nos a caritate dñi. duos sunt amo
res mundi & dñi. si mundi amor habit&
non est quo intr& amor dñi. & cedat amor
mundi. & habit& dñi. melior accipiat lo
cū; Amabas mundum. noli amare mundum.
cū exauferis cor tuū ab amore terreno:
hauries amorem diuinum. & incipit iam
habitare caritas. de qua nihil malo po
terit procedere. audite ergo uerbapur
gantis. homo quasi agrum inuenit cor
da hominum. sed quomodo inuenit. si
siluā inuenit extirpat. si agrum purga
tū inuenit. plantat; Plantare ibi uult
arborē caritatis. & quā siluā uult extir
pare. amore mundi. audi extiratio
nē siluae; Nolite diligere mundum.

hoc em̄ seq̄r. neq; ea quae in mundo sunt.
 si quis dilexerit mundū. dil̄ctio patris n̄
 ē in ipso; Audistis quia si quis dilexerit
 mundū. dil̄ctio patris non ē in ipso. ne quis
 dicat in corde suo falsū ēē. hoc fr̄s d̄s dicit;
 Per aptm sp̄s sc̄s locutus ē. nihil uerius. si
 quis dilexerit mundū. dil̄ctio patris non
 ē in ipso; Uis habere dil̄ctionē patris
 ut sis coheres filii? noli diligere mundū.
 excludē malū amore mundi. ut imple
 aris amore di. uas es. sed adhuc plenus es.
 funde qd̄ habes. ut accipias qd̄ non habes;
 Cestis iam renatis sunt ex aqua & spū fr̄s
 nr̄is. & nos ante aliquot annos renati
 sumus ex aqua & spū; Bonū ē nob̄ ut
 non diligamus mundū. ne remaneat
 in nob̄ sacramenta addā nationē nr̄am.
 non firmarīta ad salutē; Firmarītum
 salutis ē habere radicē caritatis. habe
 re uisitūtē p̄latis. non formā solā bona
 forma. sc̄a forma. sed quid ual̄ forma
 si non teneat radicē. s̄armentū p̄cisum.

A. B. V. Z. R. V. D. D. X. N. C. G.; B. O. W.: K. F. H.

nonne in igne mittitur habet formam sed
 in radice; Quomodo autem radicamini ut non
 eradicemini. tenendo caritatem sic dicit apostolus
 paulus. In caritate radicati et fundati;
 Quomodo ibi radicabitur caritas in terra
 siluosa amoris mundi. extirpate silvas;
 Magnum semen posituri estis. non sit magno
 quod offoco & semen; haec sunt verba extir-
 partia quae dixi. Nolite diligere mundum.
 neque ea quae sunt in mundo. si quis dilexerit
 mundum. non est caritas patris in illo; Quia
 omne quod in mundo est desiderium est carnis. &
 desiderium oculorum. & ambitionis; Triad
 quae non sunt ex parte. sed ex mundo sunt.
 & mundus transit. & concupiscentia eius.
 qui autem fecerit uoluntatem dei. manet in aeternum.
 sic & ipse manet in aeternum; Quidam
 utrum amare temporalia & transire cum
 tempore. an mundum non amare. & in aeternum
 non uiuere cuncto. rerum temporaliu[m] flui-
 us trahit. sed tamen circa fluuium arbor
 natae; Dominus in Christo adsumit carnem

; iii.

& resurrexit. ascendit in caelum. uoluit se quo
 dammodo circa fluum temporum planta
 re. raperis in pceptis. tenet lignum. uoluit te
 amor mundi. tene Christum. propterea fastus est
 temporat. ut tu si es & eris natus. quia & ille
 sic fastus est temporis ut maneris & eris;
 Accessit illi aliquid. ex tempore. non dices
 sit ex & eritatem; Tu autem temporalis natus
 & peccatum temporalis fastus es. tu fastus
 es temporalis peccatum. ille fastus est tem
 poralis per misericordiam dimitto peccata.
 quantu[m] int[er] est. cum duos sunt in carcere. int[er] eum
 & visitatore ipsius. homo enim aliquando
 uenit ad amicum suum & intrat uisitare eum.
 & ambo in carcere uidentur. sed multum dis
 tant & distincti sunt illi causa permittit. illum
 humanitas adduxit. sic ista mortalitate nos
 reatu tenebamur. ille in se credidit. descendit
 intrauit ad captiuum redemptor non ob
 pressor. dominus pro nob[is] sanguine suum fudit. re
 demtit nos. mutauit spem nostram. adhuc
 postamus mortalitate carnis & defutura

in mortalitate presumimus. & in mari fluctua-
mus. sed anchora spei in terra iam fiximus.
sed non diligamus mundum. neque quae sunt in
mundo. desiderium carnis est. & desiderium ocu-
lorum. & ambitio scilicet. trias sunt ista ne quis
falsa dicat. quae in mundo sunt deus fidei. id est
caelum & terram mare. solem. lunam. stellas omnia
ornamenta caelorum. quae sunt ornata
maris. omnia repentia; Quae terrae. anima-
lia. arbores. uolatilia. ista sunt in mundo.
deus illa fidei; Quare ergo non amemus. quod deus fidei.
spissit in te. ut videas quia haec omnia bona
sunt. sed ualibus si amaueris condita. & de-
serueris conditoris; Pulchritibus sunt. sed
quanto est ille pulchrior. qui ista formauit.
Intendat caritas nostra. similitudinibus enim
potestis instrui. ne subrepatur uobis satanas
dicens. bene nobis sit. In creaturam dicit; Quare
illa fidei. nisi ut bene nobis sit. & inebriant
& perirent. & obliuiscuntur creatorum suorum.
duum non temperanter sed cupide utuntur
creatis & creator contemnitur. de alib; dicit;

apti. coluerunt. & seruerūt creaturae potius
 quā creatori. qui ē. benedictus in se. non
 te p̄hibet dī amare ista. sed non diligere ad
 beatitudinē. sed ad p̄bāre & laudare. ut ames
 creatorē; Quē ad modū fr̄s. si sponsus fa-
 ceret sponsas suas anulū. & illa acceptū
 anulū plus diligenter. quā sponsū qui illi
 fecit anulū. nonne in ipso dono sponsi ad
 ultra deprehenderetur. quā uis hoc ama-
 rē & qđ dedit sponsus. tamē si diceret. suffi-
 cit mihi anulus iste. iam illius facie uide-
 re nolo. qualis es & quis non dētestaretur
 hanc amentiā. quis non adulterinum
 animū conuinceret. amas aurū puro.
 amas anulū p̄sponso; Si hoc ē in te ut
 amer anulū p̄sponsotuo. & nolis uidere
 sponsū tuū. ad hoc tibi arrā ded. ut non
 te obp̄ignorarē. sed auesterē. ad hoc
 utiq; arrā dat sponsus. ut in arrā sua ip-
 se amētur; Ergo dedit tibi dī ista om̄ia.
 ama illū. qui fēcē plūfē qđ tibi uult dare
 id se ipsū qui ista fēcē. si autem hoc

quam uis dī illa fecerit & neglexeris crea
torem. & amaueris mundū. delinquis;
Mundus enī appellatur. n̄ solū ista fabrica
quā fecit dī. caelū & terrā mare. uisibilia
inuisibilia. sed & habitatores mundi. mun
dus uocatur. quomodo domus uocatur
& parisier & inhabitantes. & aliquando
laudam̄ domū & uituperam̄ inhabitantes;
Dicimus enī bona domi q̄emar moratae.
pulchra. Laqueata. & alit̄ dicimus. bona
domus nemo ibi patitur iniuriā nullae
rapinae. nullae ob p̄ssionesibi fiunt. mun
donon pari&es laudamus. sed inhabitato
res parisium. domus tam̄ uocata siue illa
siue illa. Om̄s dil&tores mundi. qui di
lēctione. Inhabitant mundū. sic caelū
Inhabitavit quorū sur sū cor. e. & ambu
lat carniē interra; Om̄s enī dil&tores
mundi. mundos uocantur. ipsi non habit
misi ista tria. desideriū carnis. desideriū
oculorū. & abſtinentiē ſcl. desiderant
enī manducare. bibere. concubere. uti

35

uoluptatib; istis. num quid non ē in his mo
dus. aut quando dicitur. nolite ista dilige
re. hoc ēt ut non manducetis. aut non
bibatis. aut filios non peregetis. non hoc
dicitur. sed sit modus pcreatore. ut n̄ uos
in ligant ista dilectione. nec ad fruendū
hoc amatis. qđ ad uitendū haberet debetis.
Non aut pbamini. nisi quando uob pponunt
duo. hoc aut illud. iusticiā uis aut lucrec
non habeo unde uiuā. n̄ habeo unde mandu
cē n̄ habeo unde bibā. s. quid si n̄ potes habere
istam si pinq̄tate n̄ melius amas qđ n̄ amittis
quā inquitate cōmittis. Lucr̄ia uix uides. dānū fi
dei non uides. hoc ergo ait dñs. desideriū
carnis. id desideriū earū rerū quae p
tinent ad carnē. sic cibus & concubitus
& celerah̄ modi; Et desideriū oculorū
ē omniē curiositatē. Iam quā late patet
curiositas ipsa. in spectaculis. in theatris.
In sacra mentis diaboli. in magicis
astib in maleficiis ipsa ē curiositas. aliquā
& diā temptat seruos dī. ut uelint quasi

miraculū facere. temptare utrū exau-
diat illos dī in miraculis curiositas ē. hoc
ē desideriū oculorū. non ē aptare. si de-
dit dī fac. obtulit enī ut facias. non enī
qui non f&er̄ ad regnū dī non p̄tinet.
cū gauderent apli. qui ad aemonia eis
subiecta erant. quid ait dñs; Nolite in
hoc gaudere. sed gaudete qm̄ nomina
urā. scribta sunt in caelo; Inde uolunt gau-
dere apostolos unde & gauder& tu. uae
tibi enī. si nō mentiu. n̄ ē scribtū in caelo;
Num quid ua&libi si non suscitaueris mortuos.
num quid ua&libi si non ambulaueris in
mari; Nūquid ua&libi. si non excluseris
daemonia. si accepisti unde facias. utere
humilit̄ sup̄be; Nam&det quibus dā p̄seu-
do pph&is dīx dñs. quia facturis signa
& pdigia; Erzonon sic ambitio sc̄li. ambi-
tio sc̄li. supbia ē. i altare se uult in honori
b;. magnus sibi uidetur homo. si uedeli-
uitus siue dealiqua potentia; Trias ut
ista & nihil inuenis unde tempt&ur cu

peditas humana nisi aut desiderio carnis
 aut desiderio oculorū aut ambitiones sc̄ti.
 p̄istaria temptatus ē dn̄s adiabolo; De
 siderio carnis temptatus ē quando dicitū
 ē ei si filius dī es. dic lapidib; isti sūt panes
 fiant. quando esurit post ieiuniū. sed quo
 modo repellit temptationē & docuit pug
 nare militē. adtende quid illi dicat. non
 in pane solo uiuit homo. sed in omni uerbo
 dī; Temptatus ē & desiderio oculorū. de
 miraculo quando eridix; M̄itte tē. deo
 sum. quia scribtū ē. qm̄ angelis suis man
 davit d&e. ut suscipiant te. ne quando
 offendas ad lapidem pedē tuū; Ille resti
 cit temptatori. si enī facer& miraculū. non
 uider&ur nisi aut cessisse aut curiosita
 te facisse. f&it enī quando uoluit. tāquā
 dī. sed tāquā infirmos curans; nā situnc
 facer& quas itantū modo miraculū. uolu
 luisse facere putar&ur. sed n& hochomines
 sentirent. adtende quid respondit. & qn̄
 tibi talis temptatione uenerit. dic illud & tu.

redi p̄ me satanas. scribtū ē enī. non temptab
abis dñm dñ tuū. id si h. sacerd̄o tēptabo
dñ; hoc dix qđ tē uoluit dicere. qñ tibi
suggerit inimicus. qualis homo. qualis
xpi anus. modo uel unū miraculū f&asti
aut orationib; tuis mostui surrexer̄ aut
febri uentes sanasti. si uere es alicu. ius mo
menti faceres miraculū ali quod. respon
de & dic. scribtū ē enī. non temptabis dñm
dñ tuū; n̄ ergo temptabo dñ. quasi tunc
ptineā si sacerd̄o miraculū & non ptineam
si non sacerd̄o. & ubi sunt uerba eius. gaudē
te qui a nomina uīa. scribta sunt in caelo;
De ambitione sc̄li quomodo temptatus
ē dñs. quando eū leuauit in excessū & dix
ei; ha& comā tibi dabo. si p̄stratus adora
uerisme. de elatione regnū terreni. uolu
it temptare regē caelorū. sed dñs. qui s&c.
caelū & terrā diabolū calcabat; Quid
magnū adño diabolū uinci. quid ergo
r̄p̄diabolo. nisi qđ tē docuit ut respon
deas. scribtū ē enī. dñm dñ tuū adora

37

bis & illi soli seruies; Tenentes ista non habe
bitis concupiscentiam mundi non habendo
concupiscentiam mundi non uos subiugab
is & desiderium carnis. n&c desiderium oculorum.
n&c ambitus scilicet & facias locum caritati ue
niuenti. ut diligatis dominum. qd si fuerit ibi dilec
tio mundi. non ibierit dilectionis di. tenetis . c. l. vi.
potius dilectionem di. ut quomodo dicitur adler
nus est. sic & uos maneat in aeternum. quiata
lis est quisque qualiter diligit te; Terram dili
gis. terra eris; Dominus diligis. quid dicatur de
eris. non audeo dicere ex me. scripturas
audi am. ego dixi dum estis. & filii excelsi
omnes. si ergo uultis esse dum filii altissimi;
Nolite diligere mundum. neque ea quae sunt
in mundo. si quis dixerit mundum non est
caritas patris in illo. quia omnia quae sunt
in mundo desiderium carnis est. & desiderium
oculorum. & ambitus scilicet. quae non est ex pa
tre sed ex mundo est. id ab omnibus dilectoribus
mundi. & mundus transit & desideria eius.
qui autem facit uoluntatem dominum in aeternum;

xv fol